

Wisława Szymborska

CSALÁDI ALBUM

Ebben a családban senki sem halt bele a szerelembe.
Történt, ami történt, de mítosztalanul.
A tüdőbaj Rómeói? A diftéria Juliái?
Volt köztük, aki megérte a roskatag öregkort,
De egy sem akadt, aki áldozata lett volna
A könnyáztatta levél elmaradt válaszának!
A végén mindig megjelent a szomszédból valaki
Rózsacsokorral és monoklival szemében.
Senki sem fulladt meg korabeli szekrényben
Amikor hirtelen hazatért a felszarvazott férj!
A csipkefodrok, mantillák, no meg a fűzők
Senkit sem tartottak vissza a családi fényképtől.
És Bosch pokla sohasem forrt a lelkükben!
És öngyilkos pisztollyal sem mentek ki a kertbe!
(Ha golyóval a fejükben haltak meg, az más okokból,
Tábori hordágyon történt).
Még az a nő, eksztatikus frizurával
És karikás szemekkel, akár egy bál után,
Még ő is nagy vértolulástól pusztult és nem
Miattad, táncpartner, vagy bánattól mardosottan.
Lehet, hogy régebben, még a daugerrotip előtt –
De akik az albumban vannak, egy sem azok közül.
Bánatukat szétmosolyogták, napjaik gyorsan múltak,
És megvigasztaltan, influenzában tértek végső nyugovóra.

AKROBATA

Trapézáról trapézra
a hirtelen elhallgatott
dobszó után, át
a megdőbbent levegőn, a test
súlyánál gyorsabban, ez a test újra
újra nem tudott leesni.

Egyedül. Vagy még egyedülebb.
Még, mert törékeny, mert szárnya

nincs, nagyon hiányzik,
és ez a hiány kényszeríti
a szégyenlős átrepülésre a tollatlan
s ezért már meztelen figyelmen.

Keserves-könnyen,
türelmes könnyedséggel,
kiszámított ihlettel. Látod,
hogyan készül a repüléshez, tudod,
hogyan sző összeesküvést tetőtől talpig
az ellen, ami ő, és tudod, vagy látod,
milyen ravaszul váltja régebbi
alakját hogy elkapja a lendülő világot
magából ujjászületve ahogy kitarja karját-

mindennél szebben ebben az egyetlen,
ebben az egyetlen, most már el is múlt, pillanatban.

VIGASZTALÁS

Darwin.
Mondják, pihenésként regényeket olvasott.
De válogatósan:
nem végződhetek szomorúan.
Ha véletlenül ilyenre talált,
dühösen tűzbe dobta.

Igaz, vagy nem –
én szívesen elhiszem.

Elméje annyi teret és időt fogott át,
annyi kihalt állatfaját látott,
az erősek annyi győzelmét a gyöngébbeken,
annyi kísérletet a fennmaradásra,
ami előbb vagy utóbb hasztalannak bizonyult,
hogy legalább a mesétől
– ezen a mikroskálán –
joga volt elvárni a happy ending-et.

Tehát okvetlenül: a felhők mögül kisüt a nap,
a szerelmesek újra egymáséi, családjaik kibékülnek,
a kétségek eloszlanak, a hűség elnyeri jutalmát,
a birtokokat visszaszerzik, a kincseket kiássák,

a szomszédok sajnálják konokságukat,
a hírnév újra szép, a kapzsiságot szégyellik,

a vénkisasszonyokat derék lelkészekhez adják,
az intrikusokat számúzik más földrészekre,
az okirat-hamisítókat ledobják a lépcsőn,
a szűzek gaz csábítói oltárhoz rohannak,
az árvákat megölelik, az özvegyeket megvigasztalják,
a gőgöst megalázzák, a sebeket begyógyítják,
asztalhoz hívják a tékozló fiúkat,
a keserű poharat a tengerbe öntik,
átáznak a zsebkendők a kibékülés könnyeitől,
daloktól és zenétől zeng a ház,
és Fidó kutya,
aki már az első fejezetben elveszett,
hadd fusson újra a ház körül
boldogan csaholva.

Gömöri György fordításai